

[Jουλ Madsen.]

andet. Ser vi bort fra de særlige midler, der er til rådighed via jordfonden, samler interessen sig om de 25 mill. kr., der stilles til rådighed af statskassen, og for de penge bygges der altså et antal boliger af den størrelsesorden, som det ærede medlem hr. Bladt nævnte.

Nu er forholdet jo det, at loven er opdelt på den måde, at der stilles 23 mill. kr. til rådighed for boliger bygget for det, man kalder arbejderens regning — og med den mulighed, arbejderen har for at benytte boligen, også efter at han er overgået til andet erhverv — men der stilles kun 2 mill. kr. til rådighed for boliger bygget for det, man kalder den enkelte landmands regning.

Ser vi så på de satser, der er i det nye lovforslag, kan vi jo gøre op, at der i næste finansår kan bygges omkring 450 boliger for arbejders regning og vel 35-40 boliger for ejers regning. Det må tillige i denne forbindelse understreges, at man for boligerne for arbejders regning kun skal forrente halvdelen af lånet, medens man for ejerboligerne skal forrente hele lånet — hvilket jeg finder rigtigt.

Jeg har endvidere det ønske, at disse boliger skal forrentes med markedsrente. Jeg personlig kan i hvert tilfælde ikke se den store fornuft i en lov, der som denne er en slags landbrugslov, og som er udformet på en sådan måde, at den i virkeligheden er med til at forstærke afgangens af arbejdskraft fra landbrugssektoren i modsætning til, hvad man skulle have troet ved lovens hensigt. Jeg vil begrunde dette med, at for det første er begrebet kvalificerede ansøgere, således som det ærede medlem hr. Bladt var inde på det, jo efterhånden blevet et meget, meget vidt begreb, og for det andet kan man selv ved en kort gæstoptreden i landbrugserhvervet sikre sig en bolig på disse særlige, meget fordelagtige vilkår, og så kan man forlade erhvervet og gå over i andet erhverv. Der kan jo også her ligge en fristelse for de unge uden egen husstand, der er ved landbruget, til på denne måde at sikre sig en bolig og så forlade landbrugserhvervet.

Statistikken viser da også, at til trods for at vi, således som det ærede medlem hr. Bladt nævnte det, har bygget, nu nævnte det ærede medlem tallet 20.000 boliger efter denne

lov for arbejders regning, til trods for at det lidt større landbrug jo for længst har løst sit eget boligbehov ved selv at bygge sine boliger, så er kendsgerningen, at antallet af arbejdere med egen husstand i landbrugserhvervet er dalet stærkt fra år til år og nu er nede på omkring 13.000 medhjælpere med egen husstand.

Det vil sige, når vi gør det hele op, at det store boligbyggeri ikke med hensyn til at fastholde en kvalificeret arbejdskraft ved erhvervet har været med til at sikre, at en sådan arbejdskraft har været til stede og er til stede — jeg mener altså snarere tværtimod. Derfor vil jeg gerne sige, at i mit parti er vi betænkelige ved forlods og fortsat af ofre 23 mill. kr. eller mere om året for at bygge boliger ud fra det formål, jeg her har nævnt. Vi er af den opfattelse, at disse 23 mill. kr. kunne anvendes bedre på anden måde, og vi er for vor part rede til, hvis der kan skaffes mulighed for det, at spare de fleste af disse penge på statens regnskab.

Derimod kan man anlægge andre synspunkter med hensyn til de boliger, der bygges af landmanden selv. Vi ved jo, at landbokommissionens forslag til en ny jordpolitik tilsigter en udbygning af det, vi kan kalde familiebruget eller bondebruget; vi ved også, at en forudsætning for, at dette familiebrug kan overleve og få rimelige vilkår, en vis omsætning, en forrentning af en vis størrelse, er, at der kan være medhjælp i dette landbrug, at denne medhjælp kan skaffes, at den har et sted at bo, fordi det, man hidtil har forstået ved bondebrugets traditionelle arbejdskraft, den unge, ugifte medhjælp i landbruget, snart er en saga blot. Vi ved fra den sidste statistik, vi kender, at antallet af unge, ugifte medhjælpere ved landbruget nu ligger nede omkring 20.000, og en fortsat afvandring synes at foregå.

Derfor kunne det være rimeligt at overveje, om man ikke kunne udbygge på en rimelig måde den paragraf i loven, der gør det muligt at bygge for ejers regning, men efter vor opfattelse til fuld markedsrente og med en måske væsentligt kortere afdragstid end den, vi har for øjeblikket, således at vi kunne styrke bondebruget i en overgangstid og hjælpe med til at fastholde kvalificeret arbejdskraft ved landbruget. Vi